

Poetins gas is gelijk aan 22.500 windmolens

Column

Frank Debets, directeur Debetsbv

Energie is opeens weer een geopolitiek thema geworden. Vroeger ging het altijd over de invloed van de Arabische wereld op de oliemarkt. Nu gaat het vooral over Russisch gas. De voorstanders van duurzame energie voegen nu een extra argument toe aan hun pleidooi: met duurzame energie verminder je de afhankelijkheid van import. Soms lijkt het er op dat ze hopen dat Rusland de gaskraan dicht draait, dat zou de ontwikkelingen eens lekker onder druk zetten...

Zo ver is het nog niet, maar het hernieuwde besef van de Europese kwetsbaarheid zal ongetwijfeld leiden tot ontwikkelingen gericht op het verminderen van de afhankelijkheid van Rusland. In het pokerspel is

het de vraag wie als eerste beweegt: zal Rusland de leveranties afknippen of zal Europa de vraag verminderen?

Hoe kwetsbaar zijn we eigenlijk? Ongeveer een derde van het in de EU gebruikte gas komt uit Rusland, ongeveer 160 miljard kubieke meter. Ter vergelijking: Nederland produceert jaarlijks ongeveer 80 miljard kubieke meter. Sommige landen zijn zeer afhankelijk van het Russische gas, bijvoorbeeld de Baltische staten en Finland halen 100 procent van hun gas uit Rusland. Maar landen als Dene-marken, Zweden, Spanje gebruiken vrijwel niets uit Rusland. Duitsland haalt ruim een derde van zijn gas uit Rusland, 40 miljard kubieke meter. Van de 500 miljard kubieke meter gas die Europa jaarlijks verbruikt, is 200

miljard kubieke meter voor verwarming. Stel dat we daarvan een derde, het Russische deel, zouden willen vervangen door houtpellets, dan heb je 150 miljoen ton pellets nodig. De huidige wereldwijde houtpelletproductie ligt rond de 30 miljoen ton, die zou dan dus met een factor zes moeten groeien. Je zou er 300.000 hectare bos voor moeten kappen.

Van het gas in Europa wordt 150 miljard kubieke meter gebruikt in de elektriciteitscentrales. Zouden we een derde, het Russische deel, kunnen vervangen door windmolens? Met 50 miljard m³ gas produceren de gascentrales ongeveer 225 miljard kWh aan stroom. Elke MW aan windvermogen op het land levert per jaar 2,5 miljoen kWh aan stroom. We zouden dus 90.000 MW aan windvermogen moeten bijplaatsen om de stroomproductie uit Russisch gas te vervangen. Dat zijn 22.500 molens van 4 MW. Ter vergelijking: Europa heeft nu 120.000

Wordt het tijd voor een houtkachel of zonneboiler?

MW aan windmolenvermogen staan, daar moet dus nog eens 90.000 MW bijkomen.

We kunnen het Russisch gas ook vervangen door vloeibaar gas, LNG, dat we met schepen aanvoeren, uit bijvoorbeeld Qatar of de Verenigde Staten. Europa importeert nu ongeveer 50 miljard m³. Om het Russisch gas te vervangen moet daar 160 miljard m³ bijkomen. Dat vraagt nogal wat investeringen in gastankers en terminals en distributiesystemen.

Een andere optie is zorgen dat we veel minder gaan gebruiken. Het gasverbruik daalt nu al elk jaar een beetje, 2013 was weer 1,3 procent

minder dan 2012, dat moeten we heel lang volhouden en versterken om vrij van de Russen te komen. Meer gas uit Nederland is in ieder geval geen optie, u weet wel waarom.

De komende tijd zullen we van alles een beetje doen, maar voorlopig kunnen we de Russische aanvoer nog niet goed missen. Anderzijds: de Russen kunnen hun export ook niet missen, driekwart van hun gasexport gaat naar Europa.

Ondertussen vraagt menig huisvader in Europa zich af wat dit alles voor hem betekent. Wordt het tijd voor een houtkachel of zonneboiler? Toch maar eens investeren in isolatie? Aandeeltje kopen in een windproject? Wel of niet de Poetin boycot steunen? Ondertussen stroomt het Russische gas gewoon deze kant op, gemiddeld komt 400 miljoen kubieke gas per dag naar Europa en de rekening van 80 miljoen euro per dag wordt netjes betaald.